

Vítání jara v Augustiniánské rezidenci

Vynášení smrti a vítání jara je západoslovanský lidový zvyk pocházející z předkřesťanské éry. Jeho ústředním prvkem je slaměná figura oblečená v ženských šatech známá pod četnými jmény jako Morena, Morana, Marzana, Mařena, Smrt, Smrtka. Rituál se zpravidla koná na Smrtnou neděli, ale také na neděli Družnou a Květnou. Podobné rituály pohřbívání či spalování různých figur se provádějí také během masopustu. Figuru Smrtky vytvářely dívky z došky a oblékaly ji do ženských šatů, nebo ovinuly do hadrů. Figura byla také různě zdobena, například stuhami nebo kraslicemi. Z barev se používala především bílá a černá. Smrt je vynášena z vesnice za zpěvu obřadních písní a poté vhozena do vody či do příkopu, pálena nebo zakopávána do země. Někdy byla Smrt místo do vody házena na pozemek sousední vesnice což vedlo ke konfliktům. Poté se všichni rozutekli a věřili, že ten, kdo doběhne do vesnice poslední, do roka zemře. Součástí slavnosti bylo také koledování.

Nejstarší písemná zmínka pochází z Prahy roku 1366, kdy popisuje zvyk vynášet na jaře z obce postavu, představující smrt, za doprovodu zpěvů a her ji přinést k řece, kde je za velkého křiku utopena a lidé se jí vysmívají, že už jim uškodit nemůže. Ze zápisu vyplývá velká oblíbenost obyčejů a to jak mezi laiky, tak duhovenstvem. Postupně začala důležitost rituálu upadat a už v 19. století měl zpravidla podobu her mládeže. V Čechách byla jeho kontinuita přerušena, jeho obnově se však věnují folklórní a národopisné skupiny.

„Již nesem smrt ze vsi, nové léto do vsi. Vítej, léto líbezné, obilíčko zelené.“

Přestože se zima letos vzdala velmi brzy, tak jsme se v letošním roce rozhodli vynést zimu z obce „Morenu“. Nejdříve jsme ji společně s dětmi z družiny vyzdobili, za pomoci slámy a starého oblečení. V neděli jsme se sešli před Augustiniánskou rezidencí a za hojné účasti dětí i dospělých jsme společně „Morenu“ vynesli k potoku a s ní i poslední známky zimy. Děti ze Šardičanku nás doprovodily svými říkadly a písničkami. Potom pokračoval program v rezidenci předvelikonoční tvořivou dílničkou. Děti si mohly upléct žilu z proutí, nebo srdíčko z papíru, namalovat perníček, vyškrábat vajíčko, udělat přáníčko. Také zde bylo možné zakoupit jarní dekoraci, a ochutnat perníčky a sýry od místních prodejců. Pro všechny zde bylo připraveno malé občerstvení v podobě jarních pomazánek, mazanců a jidášků.

Bylo to příjemně strávené odpoledne. Děkujeme všem za hojnou účast a společně prožité chvíle.

Benešovská Vladimíra

